

શ્રી યશોવિજયજી જૈન ગ્રંથમાળા

દાદાસાહેબ, ભાવનગર.

ફોન : ૦૨૭૮-૨૪૨૫૩૨૨

૩૦૦૪૮૪૬

શ્રી ૮ -
નવચંદ
રસકુંડચંદ
SIHOK

શાસનપ્રભાવક ચોથા દાદાજી યુગપ્રધાન
શ્રીજનચંદ્રસૂરિજી સંક્ષિપ્ત જીવન ચરિત્ર.

પ્રકાશક,

શ્રીજનદત્ત સૂરિજી જ્ઞાનભંડાર તરફથી
ભગત મુલચંદ હીરાચંદ ઝવેરી.
પાયધુની, મુંબાઇ.

૪૦ મહાવીર-સ્વામી જૈનમંદિર.

મહાવીર સં. ૨૪૫૭.

સં. ૧૯૮૭.

આનંદ સાગર પ્રેસ, સરાફ બજાર મુંબઇ ૨. ૯-૩૨

અકબર પ્રતિબોધક યુગપ્રધાન/શ્રીજિનચંદ્રસૂરીશ્વર સંક્ષિપ્ત જીવન ધરિત્ર: ૨૭૭૮

॥ દુહા ॥

શાશન પતી વર્ધમાનને,	નમન કરી કર્મ, જોડ,	
ગણ ધર પદ ગુણ વર્ણના,	કરતાં વંછોત કર્મ	૧
પ્રથમ પાટ મહા વીરને,	સ્વામી સુધર્મા જાણ,	
તેમ જન્મથી ઇચ્છારમે,	આર્ય સુસ્થિત વખાણ.	૨
કોટી સૂરી મંત્ર જાપથી,	પ્રગટયો કોટીક ગચ્છ,	
વજ્ર સ્વામીથી તે વલી,	વજ્ર શાખા થઈ સ્વચ્છ.	૩
સૂરી શ્રી વજ્ર સેનને,	પાટે ચંદ્ર સૂરીશ,	
ચંદ્ર કુલ જોડથી થયું,	જન શ્રમણ ગુણ ઇશ.	૪
પ્રભુ પાટ અડત્રીશમે,	પ્રગટયા જિહોતન સૂર,	
તસ પદ વર્ધમાન લહ્યો,	કરી ચૈત્ય વાસને કુર.	૫
સોમનાથના વયણથી,	સુણી શીવદાતા વર્ધમાન,	
ખેનિયુત ખે બાંધવા,	જન દીક્ષા ગુણ ખાણ.	૬
પાટે શ્રી વર્ધમાનને,	સૂરી જીનેશ્વર કાણ,	
બંધવ બુધ્ધી સાગર થયા,	આર્યા સરસ્વતી જાણ.	૭
અણહીલ પુર પાટણ સભા,	ગુર્જર દેશ મોઝાદ,	
પૃથ્વીપતી દુર્લાલ વસે,	શ્રાવક ગુણના ધાર.	૮
ચર્યા ચૈત્ય વાસીથી,	કરી જીનેશ્વર તામ,	
શ્રમણ ગુણથી જીતીયા,	ખરતર નામ સુધામ.	૯

વીક્રમ સહસને એસીયે,	ખીરદ એ ગુણખાણ,	
દુર્લભ નૃપ અર્પણ કરે,	વીંધુ સભા એ ઠાણ. ૧૦	
તસપદે જન ચંદ્ર થયા,	અભય દેવ સુરીતાસ,	
સ્થંભણ પાસ પ્રગટા વીયા,	વૃતિ નવાંગી જનસ. ૧૧	
છંડી કુર્યપુર ચૈત્યને,	થયા અભયદેવ સુશિશ,	
વિધિ માર્ગ પૂર્ણ વર્ણવ્યો,	જન વલ્લભ સુરીશ. ૧૨	
ભવ્ય ઊધ્ધારક પ્રગટીયા,	શ્રી જનદત્ત સુરીંદ,	
યુગ પ્રધાણપદ શોભતા,	સમરે સુરનર ઇંદ. ૧૩	
મણિ મંડીત ભાલસ્થલે,	શ્રી જનચંદ્ર અણુગાર,	
ઉભય લોક સુકાંતિકર,	દત્ત સુરિંદ પદ્ધાર. ૧૪	
જનપતિ જનેશ્વર વલી,	જન પ્રબોધને જનચંદ,	
ચાર રાજ શીર આણવહે,	રાજ ગચ્છ ગુણ કંદ. ૧૫	
આશા પુરણ દેવ થયા,	દાદા કુશલ સુરિંદ,	
પુનમ સોમ દર્શન કરી,	લહે વંછીત જનવંદ. ૧૬	
કુશલ પદે પદ્મ સુરીને	પ્રગટયું જ્ઞાન અમંદ,	
ભારતી કંઠ બિરદ લલ્યુ,	ભવિયણ નયણાનંદ. ૧૭	
લખ્ખી સુરી જનચંદ્ર ગુર,	જનોદયને જનરાજ,	
ભદ્ર સુરી જન ચંદ્ર, ગુર,	સમુદ્ર નમો હિતકાજ. ૧૮	
તસપદે જન હંસ ગુણ,	ઉજ્જવલ હંસ સુરીરાજ,	
ગુણ માણીક નીર્મળવલી,	માણીક્ય સુરી મુનીરાજ. ૧૯	
સ્વામી શ્રીસુધર્મ પરંપરા,	પાટે એક શઠ મેં જાણું,	
ચક્રિત કર્યો અકબરને,	શ્રી જનચંદ્ર ગુણ ખાણ. ૨૦	

તાસ ગુણ વર્ણન કરે ભાષા ગુર્જર સાર,
સમય સુંદર વર્ણવ્યું તસ લેશએ નીરધાર. ૨૧

આ સુરીજનો જન્મ મારવાડમાં વડલી ગામમાં સં. ૧૫૯૫ ની સાલમાં થયો હતો માતાનું નામ સીરીયાદેવી, પિતાનું નામ શ્રીવંતજી (રીહડગોત્રીય) હતું. સંવત ૧૬૦૪ ની સાલમાં આ સુરી શ્રીજનમાણીક્ય સુરીની પાસે દીક્ષા લઇને શીષ્ય થયા. અનુક્રમે વીહાર કરતા જેસલમેર ગયા. ત્યાં શ્રીજન-માણીક્ય સુરીજ અસાડ સુદ ૫ મી રોજે અણસણપુર્વક સમાધીથી કાલ કરી સ્વર્ગે ગયા. પાછળ સર્વ સાધુ સમુદાય ચોમાસો જેસલમેર રહ્યા. ત્ય સંઘ તથા રાજના આગ્રહથી શુભ મુહુર્તે વિક્રમ સંવત ૧૬૧૨ માં ભાદરવ સુદ ૯ ના દીવસે આચાર્યપદ સ્વીકાર કર્યું. નંદીમહોત્સવ ભૂપતી રાજિલજીશ્રી માલદેવજીએ કર્યો, તથા ગચ્છવડીનોએ શ્રીજનચંદ્રસુરીજ નામ સ્થાપ્યું. તે રાત્રીએ પૂર્વે દેવ થએલ પુણ્ય શ્રીજનમાણીક્યસુરી સાધુરૂપે પ્રગટ થઇ શ્રીજનચંદ્રસુરીજને સમવસરણુ પ્રકરણુ તથા સુરીમંત્રના પાના આશ્રાય સહીત અર્પણુ કરી ગયા. આચાર્ય જનચંદ્રસુરીજ પૂર્ણપણે ચારીત્રમાં કુશલ હતા, અને વળી ગુરુદેવના દર્શનથી વિશેષ સંવિષ્મ મન થયો, તેમજ ગચ્છમાં શીથીલતા વ્યાપેલી તે દુર કરવા સાર ક્રીયોદ્ધાર કર્યો, અવિચિત્ર વિહારી સુવિહિત આચારી થયા. તે સમયે ખીકાનેર મધ્યે મંત્રી સંત્રામસોહના પુત્ર મંત્રી કર્મચંદ્રે આચાર્યશ્રીજનચંદ્રસુરીજએ ક્રીયોદ્ધાર કર્યો સાંભળી સંઘ તરફથી તથા રાજ્ય તરફથી ખીકાનેર પધારવા વિનંતી મોકલી, ગુરુ મહારાજે વિશેષ લાલ જાણિ વિનંતી સ્વીકારી. સર્વ સાધુ સમુદાય સહીત ખીકાનેર પધાર્યા, તે સમયે સંઘ તથા મંત્રી તરફથી સામૈયું કરી શહેરમાં લાવ્યા. તે વખતે સર્વ ઉપાશ્રયો સીથીલ યતીયોથી રંધાયેલા હોવાથી આચાર્યશ્રીએ અનાશ્રય જાણ્યું.

ત્યારે મંત્રી કર્મચંદ્રે પોતાની અશ્વશાળામાં ઉતાર્યા. એક વખતે યોગ્ય અવસરે સુવિહિત સંઘ એકત્ર કરી શીથીલ યતીયોને સંઘની આણુએ પાઘડીઓ પહેરાવી અને સમુદાય બહાર કર્યા તથા આજીવીકા અર્થે નૈનગતીના ગોત્રે આપી મહાત્મા બનાવ્યા. તે કુલગુરૂ વધવંચા તરીકે આજ પણુ ઓળખાય છે, તથા ચારીત્રપાત્રને ગચ્છમાં રાખ્યા. અને ચાતુર્માસ બીકાનેર કર્યું.

એક વખતે શ્રોતાઓ આવી ગએલ હોવાથી આચાર્યશ્રીએ વ્યાખ્યાન શરૂ કર્યું, તે વખતે મંત્રી ગેરહાજર હતા ત્યારે મંત્રીની માતૃશ્રીએ આચાર્યશ્રીને કહ્યું મારો લાલજી આવ્યો નથી માટે થોભો ત્યારે આચાર્યશ્રીએ કહ્યું મહાનુભાવ મારે તો બધાય લાલજી છે એમ કહી સમભાવે વ્યાખ્યાન હમેશ વાંચતા રહ્યા. ચોમાસું ઉતરે અનુક્રમે વિહાર કરી અહમદાવાદ આવ્યા. એક દીવસે સ્થંડીને જતાં માર્ગમાં અન્યદર્શની દશા પોરવાડ જતીના સિવાસોમજી નામે બે ભાઇઓ ચીલડના વ્યાપાર કરતા જોયા. આચાર્યશ્રીએ તેઓનો ભાગ્ય ઉદય જાણી પ્રતીબોધી શ્રાવક કર્યા.

એક વખતે બંને ભાઇ ગુરૂ પાસે આવીને અરજ કરી કે પુન્યજી દ્રવ્ય વિના ગૃહસ્થધર્મ સાધવો મુશ્કેલ છે, ગુરૂએ લાલ જાણી નીમીત્ત કહ્યું કે તમારાથી જેટલા ચીલડા ખરચુજી ખરીદાય તેટલા ખરીદી લ્યો, તેઓએ તેમજ કર્યું, ગુરૂમહારાજે ઢાંકવા વાસ્તે વસ્ત્ર વાસસ્ત્રેપથી મંત્રી આપ્યું. તે વખતે બાદશાહની ફેજ કોષ્ટક નગર છુટીને આવેલ તે સમયે ગરમીની મોસમ હોવાથી તે ફેજના માણસોએ બજારમાં ચીલડા તથા ખરચુજીની પુછા કરતાં સિવા સોમજી સીવાય બીજાને ત્યાં નહીં હોવાથી સહુ ત્યાં લેવા ગયા તેમણે અકેક નંગની અકેક મહોર કીમત કરી તેઓ પણુ બીજે ક્યાંય નહીં મળવાથી તથા મંત્રના પ્રલાવથી આ ચીલડા તથા ખરચુજીને સ્વાદ અમૃતમય લાગવાથી અકેક નંગની અકેક મહોર આપી અનુક્રમે સંપૂર્ણ માલ લઇ

ગયા. આ એકજ વ્યાપારમાં તેઓએ અગણીત દ્રવ્ય ઉપાર્જન કર્યું તેથી ધનાઢ્ય થયા. દ્રવ્યનો સદ્વ્યય કરવા મોટો સંઘ લઈ સર્વ તીર્થોની યાત્રા કરી બીકાનેર ગયા. શહેરમાં સ્વર્ણની રોકબી સાકરથી ભરીને સંઘમાં લ્હાણી કરી, અનુક્રમે ક્ષેમ કુશલથી અમદાવાદ આવ્યા. પછી શ્રીસિદ્ધાચલજી ઉપર શ્રી ખરતર વસ્તીમાં ચૌમુખ વિશાલ દેરાસર બંધાવ્યું તથા ખરતર વસ્તીનો સંપૂર્ણ જીર્ણોદ્ધાર કરાવ્યો. તેમજ અમદાવાદમાં પણ ધના સુતારની પોળમાં શ્રીશાંતીનાથનું ભવ્ય દેરાસર બંધાવ્યું તેની અંદર શ્રીજનયંદ્રસુરીજની મુર્તિ પણ પધરાવી છે તે આજ પણ મોળુંદ છે.

આ અવસરે પાટણમાં ધર્મ સાગરે નવાંગી વૃત્તીકારક શ્રી અભયદેવ સુરીજ ખરતર ગચ્છમાં થયા નથી એવી મીથ્યા પ્રરૂપણા કરી. અને કહેવા લાગ્યો કે શાસ્ત્રાનુસાર સિદ્ધ કરી આપું. તે અવસરે તેની સાથે સાંસ્કૃતિક કરવાને શ્રી સદ્ધે આચાર્ય શ્રી જનયંદ્રસુરીશ્વરજીને આમંત્રણ મોકલ્યું. તે વખતે આચાર્ય શ્રી પાટણ પધાર્યા અને સર્વ ગચ્છીય સંઘ સમર્થ અભયદેવસુરીજ ખરતર ગચ્છમાં થયા છે તેવું સિદ્ધ કરી બતાવ્યું. તે વખતે ધર્મ સાગરને પણ ખોલાવેલ પણ તે આવ્યો નહી તેથી સર્વ ગચ્છવાસીઓએ તેને મીથ્યા પ્રરૂપક ઠરાવ્યો અને આ સમાચાર વિન્ય દાન સુરીજને પાલણપુર મોકલાવ્યા. જેના ઉતરમાં ઉક્ત સુરીજએ જાણાવ્યું કે ધર્મ સાગરને અમોએ ગચ્છ બહાર કરેલ છે અને તેના બનાવેલા કુમતિ કુદાલ આદી ગ્રંથો જલશરણ કીધા છે. તેનો વિશેષ અધીકાર સમય સુંદર ગણી કૃત સમાચારી શતકમાં છે. તેમજ ધર્મ સાગરે પોતાના ગચ્છમાં પણ પરસ્પર ધણોજ વિરોધ કરાવ્યો છે. જેનો વિશેષ અધીકાર દર્શન વિન્યજી કૃત શ્રી વિન્ય તિલક સુરીજનો રાસ તથા મહોપાધ્યાય શ્રી યશો વિન્યજીકૃત ધર્મ સાગરાશ્રિત આગમ વિરૂધ અષ્ટોતર શત ખોલ સંગ્રહ, તથા કુમતિ વિખાદિ જંગુલી

અંથમાં તથા શ્રી દીપ વિજયજીકૃત સોહમ કુલ રત્ન પટ્ટાવલી રાસ આદી ધણા ગ્રંથોમાં એ અધીકાર છે.

એક દીવસ આચાર્ય મહારાજ ગુજ્જર દેશથી વીહાર કરી મારવાડમાં ફોધી પાર્શ્વનાથની યાત્રાથે ગયા. ત્યાં ધર્મસાગરના અનુયાયી ભકતોએ દ્વેષથી દહેરાસરમાં તાળું લગાડી દીધો તે વખતે આચાર્ય મહારાજે ઓથે ફેરવી તાળું ઉઘાડી સર્વ સંઘ સહીત દર્શન કર્યાં તે ચમત્કાર દેખી દ્વેષીજનો દંડ થઇ ગયા, ત્યાંથી પાછા અનુક્રમે વિચરતા ગુજરાતમાં પધાર્યા, એ સમયમાં બાદશાહ અકબરની સલામાં ધણા પંડીતો ભિન્ન ભિન્ન દર્શનીયો એકઠા થયેલા ત્યારે બાદશાહે પુછ્યું કે હાલમાં જૈનોમાં મહા પંડીત કોણ છે ત્યારે પંડીતોએ કહ્યું કે આચાર્ય મહારાજ શ્રી જનચંદ્ર સુરીજી છે ત્યારે બાદશાહે કહ્યું કે અહીંયાં તેના ભકતો કોણ છે ત્યારે તેઓએ કહ્યું કે તેહેના ભક્ત કર્મચંદ્ર મંત્રી છે. ત્યારે બાદશાહે મંત્રીને બોલાવી કહ્યું કે તમરા ગુરૂ અત્રે આવે તેમ કરો. મારે તેમની સાથે ધર્મ ચર્ચા કરવી છે. ત્યારે મંત્રીએ જૈન ધર્મની મહીમાં વધશે તેવું જાણીને બાદશાહના ફરમાન સહીત બે અસ્વારો ગુજરાતમાં મોકલ્યા તેઓ અનુક્રમે ખંભાતમાં આવી મંત્રીનો વીનંતી પત્ર આચાર્ય મહારાજને અર્પણ કર્યો, ત્યારે ગુરૂ મહારાજે લાલ જાણીને વિનંતી સ્વીકારી અને કહ્યું કે તમે સુખેથી જાવો અમો અવિચ્છિન્ન વિહાર કરીને ત્યાં આવીશું. અનુક્રમે વિહાર કરતાં જાલોર (મારવાડ) આવ્યા. બાદશાહને ખબર પડી કે મહારાજ બહુ તરદી લઇને આવે છે ત્યારે ફરીને ફરમાન સહીત બે સ્વારો મોકલ્યા. તેમાં જાણીયું કે પુન્ય ધણી તરદી નહીં લેતાં અનુકુલ વીહારથી પધારશો. ત્યારે આચાર્ય મહારાજે ચોમાસું જાલોર કર્યું. બાદ ચોમાસું કર્યા પછી અનુક્રમે લાહોર (પંજાબ) પધાર્યા બાદશાહે પ્રવેશ મહોત્સવ કર્યો તેજ દીવસે મંત્રીએ આચાર્ય મહારાજનો મિલાપ બાદશાહને રાન્ય બગીચામાં કરાવ્યો તે વખતનો દર્શાવ ચિતારાઓએ લીધેલ તે આજ પણ મોજુદ છે. બાદશાહે કહ્યું કે તમારી દયાળુતા હમને પણ

પ્રગટ થાય તેમજ હમારા વંશમાં પણ પ્રગટે તેવી સદાયતના કરો તથા સદા એક વખત કચેરીમાં પધારી હમોને આપના દર્શન દેવાની કૃપા કરો આચાર્ય મહારાજને પણ લાલ જાણી વર્તમાન જોગ પૂર્વક સંમતિ આપી ઉપાશ્રયે પધાર્યા તથા સદા ધર્મ દેશનાં વડે શાશનની પ્રભાવના કરવા લાગ્યા, એ બનાવ દેખી કાજીએ ઇર્ષ્યાથી કોઈ વખત બાદશાહને કહી રાજ્ય મહેલનું પાણી જવાના નાળામાં ગુપ્ત ભણે એક બકરી રાખીને પછી પરીક્ષા કરવા વાસ્તે તેજ રસ્તે આચાર્ય મહારાજને બોલાવ્યા, આચાર્ય મહારાજ પણ ઉપયોગ પૂર્વક ત્યાં આવ્યા, અને તે નાળા પાંસે સ્થંબ્યા ત્યારે બાદશાહે પુછ્યું કે કેમ સ્થંબ્યા આચાર્ય મહારાજે કહ્યું અત્રે આ શીલા નીચે જીવે છે ત્યારે બાદશાહે પુછ્યું કેટલા છે? આચાર્ય મહારાજે કહ્યું ત્રણ જીવ છે. તે વખતે કાજી ખુશ થયો અને વિચાર્યું કે બાદશાહ સમક્ષ આ સાધુ ખોટા દરશે કારણ કે નાળામાં મેં એકજ બકરી રાખેલી છે. પછી શીલા ઉપાડીને જોયું તો તેમાંથી ગુરના કહેવા પ્રમાણે ત્રણ જીવો નીકળ્યા કેમ કે તે બકરી સગર્ભા હતી અને ગરમીને લીધે બે બચ્ચાને જન્મ આપ્યો હતો.

આ બનાવ જોઈને બાદશાહ ખુશી થયો અને કાજી જુકો પડ્યો વળી કાજીએ પોતાનું જાણપણું બતાવવા માટે પોતાની ટોપી મંત્ર બદ્ધથી આકાશે ઉડાડી અને કહ્યું કે તમારામાં સામર્થ્ય હોય તો આ ટોપી લાવી આપો ત્યારે આચાર્ય મહારાજે જૈનધર્મની ન્યુનતા ન થાય તે માટે એક રજો હરણમંત્રી આકાશે મુક્યો તે કાજીની ટોપીને મારતો મારતો નીચે લાવ્યો તો જોઈ સદ્વત્તા લોકો ચકીત થયા અને કાજી ધણો શરમીદો થયો.

વળી એક વખત તે કાજીએ ગાયરીએ ગએલ આચાર્ય મહારાજના કોઈ એક શિષ્યને ભુલથાપ દઈને પુછ્યું કે મહારાજ આજે તો પુનમ છે ને? મુનીએ ભુલથી હા કહી દીધી ત્યારે કાજીએ સર્વ લોક સમક્ષ કહ્યું જુઓ આજે અમાવાસ્યા છે છતાં આ જૈનસાધુ પુનમ કહે છે. મુની પોતાની ભુલ

જાણી તરતજ આચાર્ય મહારાજ પાસે આવીને કહ્યું કે આજે ભુલથી કાળના પુછવાથી મેં પુનમ કહી દીધી છે. આચાર્ય મહારાજે વિચાર્યું કે કાળ આ વાત બાદશાહને કહેશે અને જૈનમુનીઓ ખોટું બોલે છે તેવું દસાવશે તેથી લોકમાં જૈનમુનીની હેલણ થશે તેવું વિચારી મુનીનું વચન માયું કરવા વાસ્તે એક સુવર્ણ ચાલ મંગાવી મંત્રીને આકાશે ચડાવ્યો તેનો પ્રકાશ બાર ગાઉ ફરતો ચારે દીશામાં પડ્યો. આ બાબુ કાળના કહેવાથી બાદશાહે સ્વારો છોડ્યા તેઓ બાર બાર ગાઉ ફરીને આવ્યા અને બાદશાહને કહ્યું સખ જગહ પુનમકા ચાંદ ખીલ રહા હૈ. આ પ્રમાણે જનચંદ્રસુરીજીએ અમાવાસ્યાની પુનમ કરી અને જૈનધર્મની મહીમા ઘણી વધારી બાદ બાદશાહના આગ્રહથી આચાર્ય મહારાજે ચોમાસું લાહોરમાં કર્યું એ સમયે દ્વારકામાં કૃષ્ણનો મંદીર મુસલમાનોથી નાશ થએલો જાણી આચાર્ય મહારાજે શ્રી સિદ્ધાયલ આદી જૈનતીર્થની રક્ષા માટે માંગણી કરી ત્યારે બાદશાહે આજમખાં હાકે મને જૈનમંદીરનો ખ્વંસ ન કરવો તેવું ફરમાન કરીને મોકલી આપ્યું અને તીર્થરક્ષાનું કામ કર્મચંદ્ર મંત્રીને સોંપ્યું. ત્યાર પછી મંત્રીએ સિદ્ધાયલ ઉપર સાત ચૈત્યનો ઉદ્ધાર કર્યો.

એક વખત બાદશાહે કાશ્મીર દેશ ઉપર ચડાવ કરતાં ગુરૂ મહારાજને બોલાવ્યા. તે વખતે આચાર્ય મહારાજ લાલ જાણીને ત્યાં પ્રયાણસ્થાને આવ્યા અને ધર્મ દેશના દીધી ત્યારે બાદશાહે પ્રસન્ન થઈ અસાડ સુદ ૯ થી ૧૫ સુધી પોતાના રાજ્યની અંદર કોઇ જીવ હોંસા ન કરે તેવો પટો કરી આપીને ઇચ્છારે સુબાઓ ઉપર મોકલી આપ્યો. ત્યારે બાદશાહની સેવા કરતા ખીજા રાજાઓએ પણ બાદશાહને ખુશી રાખવા તેનું અનુકરણ કરી કોઇએ માંસ કોઇએ બે માંસનો અમારી પડહનો પટો પોતાના દેશનો કરી આપ્યો. વલી બાદશાહે પુન્ય આચાર્ય શ્રીને કહ્યું હું કાશ્મીરનો દિગ્વિજય કરી આવું ત્યાં સુધી લાહોર રહો અને માનસોહજને ધર્મ પુષ્ટી અર્થે અમારી સાથે મોકલો. આચાર્યશ્રીએ પણ લાલ જાણી માનસોહજને તથા ડુંગરસોહજને બાદશાહના સૈન્યની સાથે મોકલ્યા.

ત્યારે પછી બાદશાહ કાશ્મીરનો દિ-વિજય કરી લાહોર પાછા આવ્યા એક વખતે રાજ સભામાં ધર્મ સંબંધી વાદ વિવાદ થવાથી બાદશાહે આચાર્ય શ્રીને બોલાવ્યા. ત્યારે આચાર્યશ્રીએ પણ યુક્તિથી ધર્મ અધર્મ પુન્ય પાપ આદી નવતત્વનો ભીન્ન ભીન્ન સ્વરૂપ કરી બાદશાહને સમજાવ્યો ત્યારે બાદશાહે પ્રસન્ન થઈ જૈન શાસ્ત્રોક્ત યુગ-પ્રધાન પદ્ધતી ગુરૂ મહારાજને અર્પણ કરી અને કહ્યું કે માનસોહજને આચાર્ય પદ્ધતી આપી તમારા પાટ ઉપર સ્થાપન કરો ત્યારે શુભ મુંહુર્તે શાસ્ત્રોક્ત વિધિપૂર્વક યુગ પ્રધાન શ્રી જીનચંદ્રસુરીજીએ પોતાને હાથે આચાર્ય પદ આપ્યું અને શ્રી જીનસોહ સુરી નામ સ્થાપ્યું. મંત્રી કર્મચંદ્રે સવા કરોડ રૂપીઆ ખર્ચથી નંદી મહોત્સવ કર્યો તે વખતે સમય સુંદર મુનીને તથા ગુણવિનય મુનીને વાચનાચાર્ય પદ્ધતી તથા જ્યોત્સના મુનીને તથા રત્ન નીધાન મુનીને ગણી પદ્ધતી આપી. આ પ્રસંગે બાદશાહે લાહોરમાં એક દીવસ જીવદયા પળાવી તથા ખંભાતમાંના અખાતમાં બાર મહીના સુધી કોઈએ માછલાં મારવા નહીં તેવું ફરમાન બહાર પાડ્યું. આ પદ્ધતી મહોત્સવનો તમામ ખર્ચ રાજ્યના ખજાનામાંથી લેવાનું બાદશાહે મંત્રીને કહ્યું હતું પણ મંત્રીએ વિચાર્યું કે આવો અવસર પાછો નહીં મળે તેથી સ્વઉપાર્જીત ધન વાપર્યું. આ મહોત્સવ પૂર્ણ થયે મંત્રી સંઘ સમેત વાજતે ગાજતે કચેરીમાં ગયા અને બાદશાહને રૂપીઆ દશ હજારની ભેટ મુંકી, ત્યારે બાદશાહે પૂછ્યું કે આ ભેટ સ્થાનિમીતે છે ત્યારે મંત્રીએ કહ્યું કે આપના હુકમ પ્રમાણે આપની કૃપાથી આ મહામંગલીક કાર્ય મારે હાથે પાર પડ્યું તેની ખુશાલીમાં આ ભેટ છે ત્યારે બાદશાહે મહોત્સવની પ્રસાદી તરીકે ફક્ત એક રૂપીઆ લીધો અને મંત્રીની ધર્મ-શ્રદ્ધાનની સભા સમક્ષ પ્રશંસા કરી, પછી મંત્રી નીજસ્થાન કે આવી સંઘને પહેરામણી તથા યાત્રાકાને નવ હાથી, નવ ગામ, પાંચસો ઘોડા આદી દાન આપી વિદાય કર્યા. બાદ યુગપ્રધાન આચાર્યશ્રી જીનચંદ્રસુરીજી પોતાના

સમુદાય સહીત લાહોરથી વિહાર કરી ગયા. બાદશાહે ગાયન કલામાં નીપુણ એલા અન્યગચ્છીય કોઇ એક યતીને પાસે રાખેલ તેને કોઇ વખતે પોતાની રાણી સાથે પ્રેમની વાતો કરતાં જોયો તેથી બાદશાહ અતી ક્રોધાતુ થઇ એવો હુકમ બહાર પાડ્યો કે મારા રાજ્યની અંદર સર્વ મતના સાધુઓને સ્ત્રીધારી બનાવો અને નહીં માને તેને દેશ પાર કરો તેમજ તખ્ત શહેરમાં કોઇપણ યતીને આવવા દેવા નહીં, આવો બાદશાહનો સખ્ત હુકમ સાંભળી કેટલાક યતીયો ભયથી સમુદ્રપાર દ્વીપાંતરમાં ગયા, કેટલાક ભોંયરા આદીમા સંતાઇ ગયા પણ રાજ્ય વિરુદ્ધ થઇ આ હુકમ રદ કરાવવા કોઇની હીંમત ચાલી નહીં. આ વખતે યુગપ્રધાન શ્રીજીનચંદ્ર સુરીજી અણુહીંતપુર પાટણમાં હતા. તેમને બાદશાહના આવો હુકમની ખબર પડવાથી જીનમાર્ગ લોપા તે જાણી તે હુકમ રદ કરાવવા વાસ્તે ત્યાંથી વિહાર કરી અવિલંબે આગરા નજદીક આવ્યા અને કર્મચંદ્ર મંત્રીને ખબર દીધી મંત્રીએ બાદશાહને કહ્યું પૂર્વના પરીચયના લીધે વિરુદ્ધ નહીં બોલતાં પોતાનો હુકમ નીરર્થક ન જાય વાસ્તે મંત્રીને કહ્યું કે મેં રાજ્યમાર્ગે થઇ મોટા શહેરમાં યતીઓને આવવાની મનાઇ કરેલી છે તેથી ગુરૂજી મારા હુકમનો અનાદર નહીં કરતાં લોકોત્તર માર્ગે ભલે આવે. આ સમાચાર મંત્રીએ આચાર્યશ્રીને પોચાડ્યા. આચાર્યશ્રીએ સંઘાદીકને કારણે મંત્રાદીક કરવા ગીતાર્થે એવું લાલ જાણી કાંબળીમંત્રી નદીમાં બીજાવી તે ઉપર બેસી સમુદાય સહીત નગર કીનારે ઉતર્યા. આ બનાવ બાદશાહ મહેલ ઉપરથી જોઇને ચક્રીત થયો. આચાર્યશ્રી પણ આમ લોકોત્તરમાર્ગે ગામમાં આવ્યા અને અવસરે બાદશાહને મળ્યા. અને તેને ઉપદેશ આપી સર્વ સાધુઓને સ્ત્રીધારી બનાવવાનો હુકમ રદ કરાવ્યો અને શ્રમણસંઘની આપત્તી મીટાવી. સર્વ સાધુ જીનઆણા મુજબ વરતી પૃથ્વી ઉપર વિચરે તેમાં રાજ્ય'વર્ગ તરફથી કોઇએ અડચણ નહીં પોચાડવી એવા કુરમાન પત્ર સર્વત્ર મોકલી સર્વ સાધુઓને સ્વસ્થીત કીધા.

યુગપ્રધાન શ્રીજનયંદ્રસુરીજીએ સ્વનામના હસ્તે દીક્ષીત આચાર્ય શ્રીજન-
સોહ સુરીજી તથા ઉપાધ્યાયો વાચનાચાર્યો ગણીવરો સકલયંદ્રજીમુની મીહડરાજી
ધર્મનીધાનજી રત્નનિધાનજી જ્ઞાનવિમલજી આદી ૯૫ શીષ્ય તેમ અનેક પ્રશીષ્યો
શાસ્ત્રના પારંગામી કર્યા, તેમજ તે સમયે ખરતરગચ્છની સર્વ શાખાના મળી
લગભગવીશ આચાર્ય તથા બેહજારથી અધીક સાધુ સમુદાય હતો તેમાં મુખ્ય
યુગપ્રધાન શ્રીજનયંદ્રસુરીજી હતા જેની સેવામાં દેવો પાંચ નદીના અધીષ્ઠાયક,
ક્ષેત્રપાલ માણીભદ્રાદિ વીર સદા હાજર રહેતા હતા. આચાર્યશ્રી ૯ વર્ષ
ગૃહસ્થપણે ૮ વર્ષ મુનીપણે ૩૯ વર્ષ આચાર્યપણે ૧૯ વર્ષ યુગપ્રધાનપણે
રહ્યા. સર્વ આયુષ્ય ૭૫ વર્ષનું પાળી મારવાડ દેશમાં બેના નદીના કીનારે
ખીલાડા ગામમાં અણસણ કરી સમાધીપુર્વક વિક્રમ સંવત ૧૬૭૦ ગુજરાતી
ભાદરવા વદ ૨ ના દીવસે કાળ કરી સ્વર્ગે ગયા. ધતિ.

આચાર્યશ્રીની સ્વર્ગ તીથી ભાદરવા વદ ૨ ને દીવસે મુંબાઇ ભાઇખલા
સુરત, ભરૂચ, પાટણ, આદી શહેરોમાં શ્રીદાદાજી સાહેબના નામથી મેળો ભરાય છે.

મહોપાધ્યાય સમય સુંદરજી ગણી કૃત યુગ પ્રધાન શ્રી જનયંદ્રજીનું અષ્ટક. (સવૈયા)

સંતનકી મુંખ્યાણ સુણી જનયંદ્ર મુણીંદ્ર મહંત જતી,
તપ જપ કરે ગુરુ ગુર્જરમેં પ્રતિ બોધ તહે ભવિ કુસુમતી,
તખી ચિત્ત ચાહત ચુંપ ભધ સમય સુંદર કે ગુરુ ગચ્છપતી, ૧
પંદ્ર પતસાહ અજળકી છપ બોલાયે ગુરુ ગજરાજ ગતી.
ગુર્જરસેં ગુરુ રાજ ચલે ખીયમેં ચોમાસ જલોર રહે,
મેદની તટમેં મંડાણ કીયો ગુરુ નાગોર આદરમાન લહે;
મારવાડ રીણી ગુરુ વન્દનકે તરસે સરસે ખીય વેગ વહે,
હરખ્યો સંઘ લાહોર આયે ગુરુ પતસાહ અકબર પાવ ગહે. ૨

શાહ અકબર અકબરકે ગુરુ સુરત દેખતહી હરખે,
 હમ જોગી જતી સિદ્ધ સાધુ વૃત્તિ સખહી ખટ દર્શનકે નીરખે;
 ટોપી બસ અમાવસ ચંદ ઉદય અજતીન ખતાય કલા પરખે,
 તપ જપ દયા ધર્મ ધારણકું જોગ કોઇ નહી ધનકે સરખે. ૩

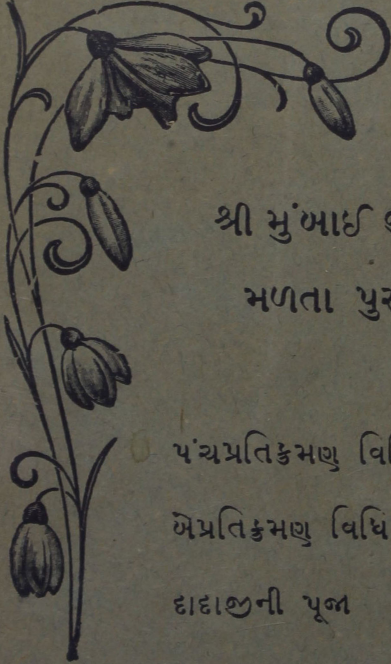
ગુરુ અમૃત બાણ સુણી સુલતાન એસા પતસાહ હુકમ કીયા,
 સખ આલમ માંહી અમાર પલાય ખોલાય ગુરુ પુરમાણ દીયા;
 જગ જીવ દયા ધર્મ દાખણતે જીન શાશનમેં જીનસો ભાગ લીયા,
 સમય સુંદર કહે ગુણવંત ગુરુ દગ દેખત હરખત ભવ્ય હીયા. ૪

એજ શ્રીજી ગુરુ ધર્મ ધ્યાન મીઝે સુલતાન સતેમ અરજ કરી,
 ગુરુ જીવ દયા ધર્મ આહત હે ચિત્ત અંતર પ્રોતી પ્રતીતી ધરી;
 કર્મચંદ બુલાય દીયો પુરમાણ છેલ્લાય ખંભાતયકી મછરી,
 સમય સુંદર કહે સખ લોકનમેં નીત ખરતર ગછકી ખાંતી ખરી. ૫

શ્રીજીન દત્ત ચરિત્ર સુણી પતસાહ ભરો ગુરુ રાજ્યારે,
 ઉમરાવ સખે કરજોડ ખડે પલણે અપણે મુખ હાજ્યારે;
 ચામર છત્ર મુરાતબ ભેટ મિગડ દૂં ધૂં ધૂં બાજ્યારે,
 સમય સુંદર તુંહી જગત્ર ગુરુ પતસાહ અકબર ગાજ્યારે. ૬

હેજી જ્ઞાન વિજ્ઞાન કલાગુણ દેખ મેરા મન સદ્ગુરુ રીઝીયેરે,
 હુમાયુકો નંદન એમ અખે અબ સોંધ પટોંધર કીજીયેરે;
 પતસાહ હજુર થાપ્યો સોંધસુરી મંઝાણ મંત્રીસ્વર વીઝીયેરે,
 જીણ્યંદ પટે જીન સોંહ સુરી ચંદ સુરજ જ્યુ પ્રતપીયેરે. ૭

હેજી રીહડ વંશ વિલુપણ હંશ ખરતર ગચ્છ સમુદ્ર સશી,
 પ્રતપ્યો જીન માણીકય સુરીકે પાટ પ્રભાકર જ્યુ પ્રણમુ ઉલસી;
 મન શુદ્ધ અકબર માનત હે જગ જનત હે પરતીત એસી,
 જીણ્યંદ મુર્શીદ ચીર પ્રતપો સમય સુંદર દેત અર્શીશ એસી. ૮

શ્રી મુંબાઈ જનદસૂરિ જ્ઞાન ભંડારમાં
મળતા પુસ્તકો નીચે પ્રમાણે:—

રૂ. આ. પા.

પંચપ્રતિક્રમણ વિધિ સહીત ગુજરાતી ૦-૧૦-૦

બેપ્રતિક્રમણ વિધિ સહીત શાસ્ત્રી ... ૦-૪-૦

દાદાજીની પૂજા ... ૦-૩-૦